

Kiedy w 2014 roku publikowaliśmy książkę Lennarta Nilssona „Krukowaty czy sikora?” jedynie krótko w przypisie wspomnieliśmy o odkryciu nowego gatunku sowy w Zachodniej Palearktyce. Jak często bywa sprawa miała swój dalszy ciąg który chcemy tu przedstawić.

W kwietniu 2013 roku Magnus Robb i René Pop nagrali w północnym Omanie w górach Al-Hajar głos nieznanego gatunku sowy. Późniejsze poszukiwania w tym samym sezonie i w tym samym miejscu zaowocowały licznymi nagraniami trzech par nieznanych sów i wreszcie w drugiej połowie maja 2013 badaczom z tego samego zespołu Arnoudowi Van Der Bergh i Cecilii Bosman udaje się sfotografować sowę. Widać na zdjęciu, że nie jest to bliskowschodni gatunek puszczyka arabskiego *Strix butleri* (*S. butleri* i nowy gatunek sowy mają poza tym inne głosy). W zbiorach muzealnych nie udaje się znaleźć okazów odpowiadających nowemu gatunkowi, sprawdzano również muzealne okazy opisane jako puszczyk arabski licząc się z tym, że mogą wśród nich kryć się okazy nowego gatunku. Nic jednak nie udało się odnaleźć. Opis nowego gatunku - *Strix omanensis* (puszczyk omański) ukazał się w czasopiśmie Dutch Birding na jesieni 2013. Niedługo po publikacji tego odkrycia hiszpański naukowiec José Louis Copete zauważył, że okaz z 1878 roku na podstawie którego opisano puszczyka arabskiego *Strix butleri* (taki okaz nazywamy holotypem) różni się od innych muzealnych okazów puszczyka arabskiego, zastanawiające było też to, że ten pierwszy okaz pochodził z południowego Pakistanu (poza tym okazem nigdy nie stwierdzono puszczyka arabskiego w Pakistanie, a jego znanym obszarem występowania jest Izrael, Jordania, półwysep Synaj i półwysep Arabski z wyjątkiem północnego Omanu). Odmienność holotypu *Strix butleri* w stosunku do innych okazów przypisywanych temu gatunkowi potwierdziły analizy genetyczne. Okazało się, że ptaki dotychczas uważane za puszczyka arabskiego *Strix butleri* reprezentują nieopisany i nienazwany dotychczas gatunek. W początkach 2015 roku ukazał się artykuł Kirwana, Schweitzera i Copete opisujący nowy gatunek pod nazwą *Strix hadorami*, jego polska nazwa to puszczyk pustynny. Za holotyp będący podstawą do opisu nowego gatunku posłużył okaz z Muzeum Tring w Wielkiej Brytanii zdobyty w 1938 roku w Palestynie. Autorzy tego artykułu przypuszczali, że *Strix butleri* i *S. omanensis* mogą być tym samym gatunkiem. W 2015 roku udało się w Omanie znaleźć kilka piór *S. omanensis*! Analiza genetyczna pokazała, że są identyczne z holotypem *S. butleri*. W Iranie udało się nawet sfotografować oraz schwytać sowę *S. omanensis* i pobrać pióra do analiz genetycznych, również tutaj wynik był taki sam.

Okazuje się, że nie mamy już gatunku *Strix omanensis*. *Strix omanensis* to synonim *S. butleri*. I ta nazwa jako nadana wcześniej jest obowiązującą nazwą naukową. *S. butleri* (puszczyk arabski) żyje w Omanie oraz Iranie. Sowy żyjące w bliższej nam części Bliskiego Wschodu, wcześniej błędnie oznaczane jako *S. butleri*, to teraz *S. hadorami* (puszczyk pustynny).

Literatura

Aronsson, N. 2015. ...Ett rop i natten... . Vår Fågelvärld, 74 (5): 14-19.

Kirwan, G.M., Schweizer, M., Copete, J.L. 2015. Multiple lines of evidence confirm that Hume's owl *Strix butleri* (A. O. Hume, 1878) is two species, with description of an unnamed species (Aves: Non-Passeriformes: Strigidae). Zootaxa, 3904 (1): 28-50.

Mielczarek, P., Kuziemko, M. Wersja 2015-10-31. Kompletna lista ptaków świata.

<http://www.eko.uj.edu.pl/listaptakow/>

Robb, M., van den Berg, A.B., Constantine, M. 2013. A new species of *Strix* owl from Oman. Dutch Birding, 35 (5), 275–310.

Adam Sterno

2016 © Copyright Oriolus Förlag www.oriolusforlag.se Uppsala, Szwecja